

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020
privind implementarea Strategiei pentru protecția copilului
pe anii 2014-2020

nr. 835 din 04.07.2016

Monitorul Oficial nr.204-205/905 din 12.07.2016

* * *

În temeiul prevederilor punctului 89 din Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020, aprobată prin [Hotărârea Guvernului nr.434 din 10 iunie 2014](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.160-166, art.481), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 (se anexează).

2. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri în bugetul de stat, bugetele autorităților/instituțiilor publice implicate, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

3. Ministerele și instituțiile responsabile de implementare vor întreprinde măsurile necesare pentru realizarea Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 și vor prezenta Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, anual, pînă la data de 15 februarie, informații privind rezultatele îndeplinirii acțiunilor incluse în Planul de acțiuni nominalizat.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, care, anual, pînă la 1 aprilie, va prezenta Guvernului raportul privind realizarea Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020.

PRIM-MINISTRU

Pavel FILIP

Contrasemnează:

Viceprim-ministru

Ministrul muncii, protecției sociale și familiei

Ministrul justiției

Ministrul afacerilor interne

Ministrul finanțelor

Ministrul sănătății

Ministrul educației

Gheorghe Brega

Stela Grigoraș

Vladimir Cebotari

Alexandru Jizdan

Octavian Armașu

Ruxanda Glavan

Corina Fusu

Nr.835. Chișinău, 4 iulie 2016.

Anexă
la Hotărîrea Guvernului
nr.835 din 4 iulie 2016

PLAN DE ACȚIUNI
pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei
pentru protecția copilului pe anii 2014-2020

Obiectivul general 1. Asigurarea condițiilor necesare pentru creșterea și educația copiilor în mediul familial						
Obiectivul specific 1.1. Prevenirea separării copilului de familie						
Rezultatul scontat (impactul asupra beneficiarilor): diminuarea semnificativă a ratei copiilor separați de familie (specificarea țintei pentru fiecare etapă de implementare, măsurat în baza statisticilor și evaluărilor periodice)						
Nr. acțiunii	Acțiunile	Termenul de realizare	Costurile aferente	Responsabilii	Partenerii	Indicatorii de performanță
1	2	3	4	5	6	7
1.1.1.	Elaborarea modelelor de acte/formulare de suport pentru autoritățile tutelare locale și teritoriale în scopul exercitării atribuțiilor (în baza Legii nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți)	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	Modele și formulare elaborate și aprobate
1.1.2.	Specificarea atribuțiilor specialistului pentru protecția drepturilor copilului din cadrul primăriei	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	Model de fișă de post elaborat și aprobat
1.1.3.	Elaborarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a subdiviziunii protecția copilului și familiei din cadrul structurii teritoriale de asistență socială și statelor-tip a acesteia	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea	Regulamentul-cadru și statele tip elaborate și aprobate
1.1.4.	Promovarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în scopul implementării eficiente a prevederilor Legii nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale	Proiect de lege elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.1.5.	Revizuirea mecanismului managementului de caz pentru copii	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	Management de caz revizuit și aprobat
1.1.6.	Revizuirea cadrului normativ în scopul majorării cuantumului și eficientizării modalității de stabilire a prestațiilor sociale la nașterea copilului și pentru	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Finanțelor	Academia de Științe a Republicii Moldova; Biroul Național de Statistică	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului

	îngrijirea/creșterea copilului					
1.1.7.	Revizuirea cadrului normativ în scopul majorării ajutorului bănesc lunar/unic din cadrul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Finanțelor Autoritățile administrației publice locale; Biroul Național de Statistică	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.1.8.	Determinarea și reglementarea coraportului dintre numărul de unități de specialiști pentru protecția drepturilor copilului în primării și numărul total de copii din primărie	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale	Act normativ privind determinarea coraportului elaborat și aprobat
1.1.9.	Elaborarea cadrului normativ pentru reglementarea mecanismului de condiționare în stabilirea și plata ajutorului social pentru familiile cu copii în situație de risc	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Finanțelor	Autoritățile administrației publice locale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.1.10.	Elaborarea cadrului normativ cu privire la organizarea grupelor/claselor cu program prelungit în învățământul primar	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Autoritățile administrației publice locale	Act normativ prezentat Guvernului spre aprobare
1.1.11.	Organizarea, în funcție de necesitate, a activităților extrașcolare în învățământul general, pentru ocuparea copiilor în situație de risc	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Finanțelor; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației	Număr de elevi beneficiari ai activităților extrașcolare
1.1.12.	Dezvoltarea și implementarea modulului „Servicii sociale” din cadrul Sistemului informațional automatizat „Asistență socială” din perspectiva asigurării introducerii, stocării și prelucrării datelor privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Modul funcțional
1.1.13.	Instituirea unei subdiviziuni specializate în protecția familiei și copilului în cadrul structurilor teritoriale de asistență socială	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Servicii instituite și funcționale în cel puțin 70% din numărul structurilor teritoriale de asistență socială

1.1.14.	Angajarea etapizată a specialiștilor pentru protecția drepturilor copilului, conform prevederilor Legii nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi		100% de specialiști angajați
1.1.15.	Sporirea nivelului de informare și a accesului familiilor și copiilor la servicii sociale de către structurile teritoriale de asistență socială, în baza standardelor de prestare a serviciilor pentru structurile teritoriale de asistență socială	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Monitorizare a implementării standardelor ce atestă creșterea nivelului de informare și acces al familiilor și copiilor la serviciile sociale
1.1.16.	Instruirea specialiștilor pentru protecția drepturilor copilului și primarilor	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale	Toți specialiștii angajați instruiți
1.1.17.	Formarea profesională a personalului subdiviziunii specializate în protecția familiei și copilului în cadrul structurilor teritoriale de asistență socială	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Toți specialiștii angajați instruiți
1.1.18.	Consolidarea capacităților specialiștilor cu competențe în domeniul protecției copilului în implementarea mecanismului managementului de caz pentru copii	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea; organizațiile neguvernamentale	Toți specialiștii cu competențe în domeniul protecției copilului instruiți
1.1.19.	Consolidarea capacităților membrilor comisiilor pentru protecția copilului aflat în dificultate	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea; organizațiile neguvernamentale	Toți membrii comisiilor pentru protecția copilului aflat în dificultate instruiți
1.1.20.	Consolidarea capacităților Inspecției Sociale în monitorizarea exercitării atribuțiilor în domeniul protecției copilului de către autoritățile, instituțiile sau persoanele responsabile	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Toți angajații Inspecției Sociale instruiți
1.1.21.	Consolidarea capacităților asistenților sociali comunitari și ale	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate	Ministerul Muncii, Protecției	Autoritățile administrației publice locale de	Toți asistenții sociali

	structurilor responsabile de implementarea mecanismului de condiționare în stabilirea și plata ajutorului social pentru familiile cu copii în situație de risc		anual în bugetul public național	Sociale și Familiei	nivelul al doilea; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	comunitari instruiți
1.1.22.	Consolidarea capacităților structurilor teritoriale de asistență socială în prestarea serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale	Toate structurile teritoriale de asistență socială instruite
1.1.23.	Consolidarea capacităților specialiștilor în utilizarea Sistemului informațional automatizat „Asistență socială” pe componenta de protecție a copilului	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare	Toți utilizatorii Sistemului informațional automatizat „Asistență socială” instruiți
1.1.24.	Monitorizarea activității autorităților tutelare și a prestatorilor de servicii sociale pentru copiii în situație de risc și copiii separați de părinți prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Asistență socială”	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare; autoritățile administrației publice locale	Sistemul informațional automatizat „Asistență socială” oferă date și rapoarte privind activitatea autorităților tutelare referitor la identificarea, evaluarea, asistența, referirea și monitorizarea copiilor în situație de risc și copii separați de părinți

Obiectivul specific 1.2. Stoparea graduală a instituționalizării copiilor cu vârsta de 0-3 ani

Rezultatul scontat (impactul asupra beneficiarilor): copiii cu vârsta de 0-3 ani vor fi plasați în instituții rezidențiale doar în cazuri excepționale și pe o perioadă determinată, atunci când un astfel de plasament reprezintă singura soluție pentru asigurarea îngrijirii complexe și supravegherii permanente a copilului (specificarea țintei pentru fiecare etapă de implementare, măsurat în baza datelor statistice și evaluărilor calitative)

1.2.1.	Eficientizarea cooperării profesioniștilor care interacționează cu copiii, prin integrarea în practicile de lucru a cadrului de bunăstare a copilului și familiei în scopul prevenirii riscurilor și situațiilor de dificultate la etapă primară	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației	Organizațiile neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	Cadru normativ revizuit, integrat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.2.2.	Elaborarea instrucțiunilor intersectoriale în scopul verificării și asigurării imunizării copiilor rămași	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în	Ministerul Sănătății	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; organizațiile	Instrucțiune aprobată prin ordin interministerial

	temporar fără ocrotire părintească și rămași fără ocrotire părintească		bugetul public național		neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	și distribuită autorităților de resort
1.2.3.	Modificarea și completarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea Serviciului social de asistență parentală profesionistă în scopul plasamentului: copiilor nou-născuți, copiilor cu dizabilități, minorelor gravide, mamelor minore cu risc de abandon al copilului	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Sănătății; organizațiile neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.2.4.	Revizuirea cadrului normativ în domeniul adopției pentru a asigura celeritatea luării deciziilor, acordarea sprijinului social adoptatorilor în perioada de încredințare a copilului, precum și pentru a preveni și a combate corupția în procedura de adopție	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare; autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.2.5.	Revizuirea cadrului normativ pentru asigurarea instituirii tutelei asupra copiilor adoptabili, cu plata indemnizației corespunzătoare pe perioada încredințării acestor copii adoptatorilor	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Finanțelor	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.2.6.	Revizuirea cadrului normativ în scopul asigurării dreptului adoptatorului/adoptatorilor la acordarea concediului suplimentar plătit cu o durată de 30 de zile calendaristice în perioada de potrivire cu copilul adoptabil	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova; Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.2.7.	Elaborarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Centrul de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta de 4 luni – 1,5 (3) ani ”	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.2.8.	Dezvoltarea Serviciului social „Centrul de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta de 4 luni – 1,5 (3) ani”	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; organizațiile neguvernamentale	Servicii instituite și funcționale în toate centrele raionale și municipii
1.2.9.	Dezvoltarea modelelor de servicii de intervenție timpurie pentru copiii cu	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate	Ministerul Sănătății; autoritățile	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;	Servicii instituite și funcționale

	vîrsta cuprinsă între 0-3 ani		anual în bugetul public național	administrației publice locale	Ministerul Educației; partenerii de dezvoltare	
1.2.10.	Sporirea accesului la serviciile de planificare familială, prin creșterea nivelului de informare a adolescenților și tinerilor	2016-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Sănătății	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; organizațiile neguvernamentale	Cel puțin 50% din copiii mai mari de 14 ani și tineri încadrați în sistemul de învățămînt cunosc unde se pot adresa pentru a obține informații despre serviciile de planificare familială
1.2.11.	Instruirea specialiștilor în aplicarea cadrului de bunăstare a copilului și familiei	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației	Organizațiile neguvernamentale; autoritățile administrației publice locale	Toți profesioniștii responsabili de implementarea mecanismului intersectorial integrat de intervenție instruiți
1.2.12.	Instruirea asistenților parentali profesioniști specializați pentru plasamentul copiilor nou-născuți, copiilor cu dizabilități, minorelor gravide, mamelor minore cu risc de abandon al copilului	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; organizațiile neguvernamentale	Toți asistenții parentali profesioniști specializați instruiți
1.2.13.	Desfășurarea unei campanii de sensibilizare în scopul recrutării asistenților parentali profesioniști pentru plasamentul copiilor nou-născuți, copiilor cu dizabilități, minorelor gravide, mamelor minore cu risc de abandon al copilului	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Număr de asistenți parentali profesioniști care prestează servicii de plasament specializat pentru grupurile de beneficiari vizate corespunzător necesităților identificate
<p>Obiectivul specific 1.3. Reducerea continuă a numărului de copii aflați în îngrijire rezidențială Rezultatul scontat (impactul asupra beneficiarilor): copiii vor fi plasați în instituții rezidențiale de tip nou doar în cazuri excepționale și pe o perioadă determinată, atunci cînd un astfel de plasament reprezintă singura soluție pentru asigurarea îngrijirii complexe și supravegherii permanente a copilului (indicarea ținutelor pentru fiecare etapă de implementare, măsurat în baza datelor statistice și evaluărilor calitative).</p>						
1.3.1.	Evaluarea complexă a situației copiilor plasați în instituții rezidențiale și elaborarea planurilor	2016-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în	Autoritățile administrației publice locale; Ministerul	Organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Fiecare copil dispune de o evaluare complexă a

	individuale de asistență pentru copiii plasați în instituții rezidențiale		bugetul public național	Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății		necesităților și plan individual de asistență
1.3.2.	Evaluarea complexă a instituțiilor rezidențiale de îngrijire a copilului și elaborarea planurilor de reorganizare pentru fiecare instituție rezidențială	2016-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Fiecare instituție rezidențială are plan de reorganizare
1.3.3.	Elaborarea și aprobarea Planului-cadru de transformare a instituțiilor rezidențiale	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Plan elaborat și aprobat
1.3.4.	Definitivarea mecanismului de evaluare a necesităților de servicii sociale la nivel național și local (inclusiv programul de evaluare a necesităților și planificare pentru menținerea/dezvoltarea serviciilor sociale)	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Finanțelor	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Mecanism consultat, pilotat și aprobat
1.3.5.	Elaborarea mecanismelor privind asigurarea sustenabilității finanțării pentru menținerea și dezvoltarea serviciilor sociale la nivel local	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare	Mecanism elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.6.	Revizuirea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea serviciilor sociale adresate familiilor cu copii, copiilor aflați în situație de risc și copiilor separați de părinți (casa de copii de tip familial, centrul de plasament temporar pentru copii în situație de risc, centrul de zi și centrul de plasament pentru copii cu dizabilități, centrul maternal)	2016-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.7.	Elaborarea cadrului normativ pentru prestarea serviciilor de suport copiilor care urmează să iasă din serviciile de protecție	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului

			public național			
1.3.8.	Revizuirea cadrului normativ privind prestațiile sociale adresate copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească și rămași fără ocrotire părintească în scopul uniformizării și stabilirii echitabile a acestora în funcție de necesitățile specifice ale copiilor respectivi	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Finanțelor; autoritățile administrației publice locale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.9.	Elaborarea modificărilor/completărilor la cadrul normativ în vigoare în scopul includerii cu prevederi referitoare la incluziunea educațională a copiilor cu dizabilități de vârstă preșcolară	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.10.	Elaborarea cadrului normativ pentru organizarea și funcționarea în învățământul general a serviciilor de educație pentru școlarizarea copiilor cu dizabilități severe	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.11.	Elaborarea și aprobarea regulamentelor privind acordarea serviciilor psihologice, psihopedagogice, logopedice, precum și a cadrului didactic în școli, inclusiv pentru copiii cu cerințe educative speciale (CES)	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Finanțelor	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.12.	Elaborarea modificărilor/completărilor la Regulamentul-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului raional/municipal de asistență psihopedagogică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.732 din 16 septembrie 2013	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.13.	Elaborarea modificărilor și completărilor la legislația în vigoare, în scopul includerii prevederilor referitoare la transportarea copiilor cu dizabilități către și dinspre unitățile de învățământ	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății	Ministerul Finanțelor; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
1.3.14.	Elaborarea modificărilor și completărilor la Nomenclatorul meseriilor	2016	Conform alocațiilor preconizate	Ministerul Educației;	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Cadru normativ revizuit și prezentat spre

	(profesiilor) pentru instruirea și pregătirea cadrelor în învățământul secundar profesional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1421 din 18 decembrie 2006 . Completarea cu meserii (profesii) noi: - kinetoterapeut; - asistent personal; - îngrijitor persoane cu dizabilități severe		anual în bugetul public național	Ministerul Sănătății		aprobare Guvernului
1.3.15.	Dezvoltarea serviciilor sociale adresate familiilor cu copii, copiilor aflați în situație de risc și copiilor separați de părinți în baza necesităților identificate (Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii, Serviciul de asistență parentală profesionistă, Serviciul „Casa de copii de tip familial”, Serviciul social „Casa comunitară pentru copii în situație de risc”, Serviciul social „Asistență personală”, Serviciul social „Casa comunitară pentru copii cu dizabilități mintale, locuință socială asistată, locuință protejată pentru persoane cu dizabilități mintale”)	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Numărul și tipul serviciilor instituite și planificate pentru a fi dezvoltate corespund necesităților identificate
1.3.16.	Dezvoltarea serviciilor de suport (evaluare, reabilitare, asistență) pentru incluziunea copiilor cu dizabilități de vârstă preșcolară	2016-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Educației; Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică; organizațiile neguvernamentale	Servicii dezvoltate și promovate
1.3.17.	Implementarea planurilor individuale de asistență existente și nou elaborate pentru copiii plasați în instituții rezidențiale	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Scăderea cu 90% a numărului de copii plasați în instituții rezidențiale
1.3.18.	Implementarea planurilor de reorganizare existente și nou elaborate pentru fiecare instituție rezidențială	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Toate instituțiile rezidențiale reorganizate
1.3.19.	Accreditarea prestatorilor de servicii sociale adresate familiilor cu copii, copiilor	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și	Autoritățile administrației publice locale;	Toți prestatorii de servicii sociale adresate

	aflați în situație de risc și copiii separați de părinți, precum și conectarea la Sistemul informațional automatizat „Asistență socială”		anual în bugetul public național	Familiei; Consiliul Național pentru Acreditarea Prestatorilor de Servicii Sociale	organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	famiilor cu copii, copiilor aflați în situație de risc și copiii separați de părinți acreditați și conectați la Sistemul informațional automatizat „Asistență socială”
1.3.20.	Pilotarea modelelor de educație incluzivă a copiilor cu dizabilități severe	2016-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Servicii create și funcționale în instituțiile selectate
1.3.21.	Transportarea copiilor cu dizabilități către și dinspre unitățile de învățământ	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Educației	Număr de copii cu dizabilități transportați către și dinspre unitățile de învățământ
1.3.22.	Dezvoltarea competențelor personalului de suport calificat pentru asistența copiilor cu cerințe educative speciale	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Instituțiile de învățământ	Autoritățile administrației publice locale	Număr de personal format
1.3.23.	Dezvoltarea competențelor angajaților serviciilor raionale/municipale de asistență psihopedagogică în lucrul cu copiii cu deficiențe senzoriale, autism și dizabilități severe	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică; autoritățile administrației publice locale	Număr de personal format
1.3.24.	Instruirea specialiștilor/persoanelor responsabile de implementarea mecanismului de evaluare a necesităților de servicii sociale la nivel național și local	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Rapoarte privind necesitățile de servicii sociale elaborate

Obiectivul specific 1.4. Reducerea efectelor negative ale migrației părinților asupra copiilor rămași în țară
Rezultatul scontat (impactul asupra beneficiarilor): toți copiii ai căror părinți sînt plecați peste hotare sînt acoperiți de tutelă/curatelă temporară. Incidența survenirii riscurilor sociale asupra copiilor ai căror părinți sînt migranți este în descreștere (specificarea țintelor pentru fiecare etapă de implementare, măsurat în baza datelor statistice și evaluărilor calitative).

1.4.1.	Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în scopul reglementării reprezentării legale a drepturilor și	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare	Act normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
--------	--	-----------	--	--	--------------------------	---

	intereselor copilului, custodiei și responsabilității legale pentru creșterea și îngrijirea copilului (inclusiv în cazul copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat peste hotare)		public național			
1.4.2.	Elaborarea Regulamentului privind modul de instituire a tutelei/curatelei, a formei de reprezentare și responsabilitate legală pentru creșterea și îngrijirea copilului, inclusiv în cazul copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat peste hotare	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare	Act normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
1.4.3.	Dezvoltarea platformei informaționale pentru sensibilizarea și consilierea părinților, inclusiv a părinților migranți și copiilor acestora privind comunicarea eficientă cu copiii, diminuarea posibilelor efecte negative ale migrației, suport psihoemoțional	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Platforma informațională dezvoltată și funcțională
1.4.4.	Asigurarea includerii și prelucrării datelor privind monitorizarea periodică a situației copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat peste hotare în Sistemul informațional automatizat „Asistență socială”	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare	Date privind situația copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați peste hotare incluse și prelucrate în Sistemul informațional automatizat „Asistență socială”
1.4.5.	Instruirea autorităților tutelare locale și teritoriale, a specialiștilor în protecția drepturilor copilului privind modul de instituire a tutelei/curatelei, a formei de reprezentare și responsabilitate legală pentru creșterea și îngrijirea copilului, inclusiv în cazul copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat peste hotare	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare	Toți specialiștii responsabili de instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor instruiți
1.4.6.	Desfășurarea unei campanii de informare a părinților migranți privind	2017	Conform alocațiilor preconizate	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare;	Campania elaborată și realizată

	modalitatea de numire a persoanei în grija căreia rămân copiii pe perioada absenței părinților și resursele de suport disponibile		anual în bugetul public național		organizațiile neguvernamentale	
Obiectivul general 2. Prevenirea și combaterea violenței, neglijării și exploatării copiilor, precum și promovarea practicilor nonviolente în creșterea și educarea copiilor						
Obiectivul specific 2.1. Prevenirea violenței, neglijării și exploatării copiilor						
Rezultatele scontate (impactul asupra beneficiarilor): 1) schimbarea atitudinii și percepției față de violență, neglijare și exploatare a copiilor (indicarea țintelor cantitative pentru fiecare etapă de implementare, în baza măsurărilor calitative și evaluărilor periodice); 2) reducerea substanțială a incidenței survenirii riscurilor asupra copiilor (indicarea țintelor cantitative pentru fiecare etapă de implementare, în baza datelor statistice, cu indicarea ratei anuale și a evaluărilor periodice)						
2.1.1.	Dezvoltarea programelor de formare a deprinderilor parentale care urmează a fi implementate în domeniul asistenței sociale, educației, sănătății	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Programe promovate spre aprobare
2.1.2.	Elaborarea actelor normative privind organizarea și funcționarea centrului național de resurse și asistență pentru familie și copil (cu trei filiale)	2018-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Acte normative elaborate și prezentate spre aprobare Guvernului
2.1.3.	Revizuirea cadrului reglatoriu privind organizarea și funcționarea serviciului psihologic și serviciului logopedic	2016	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
2.1.4.	Elaborarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea Serviciului de suport psihopedagogic pentru copiii cu probleme de comportament	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.1.5.	Elaborarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea serviciilor de plasament pentru copiii cu devieri de comportament, copiii care au comis infracțiuni	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.1.6.	Elaborarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Afacerilor Interne; autoritățile administrației	Cadru normativ elaborat și prezentat spre

	Serviciului pentru copiii străzii		bugetul public național		publice locale; organizațiile neguvernamentale	aprobare Guvernului
2.1.7.	Elaborarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea serviciilor de securizare și facilitare a întreprinderilor copiilor cu părinți care locuiesc separat de ei, eventual abuzatori, a situațiilor de părinți în conflict, prevenirea răpirii copiilor	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Afacerilor Interne; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.1.8.	Elaborarea Ghidului privind politica internă de protecție a copilului, care urmează a fi promovată de către entitățile publice și private care lucrează cu copiii sau în care copiii au acces sistematic	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale	Ghid elaborat și aprobat
2.1.9.	Implementarea programelor de formare a deprinderilor parentale	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății	Autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Program național implementat conform etapelor stabilite
2.1.10.	Instituirea centrului național de resurse și asistență pentru familie și copil, cu trei filiale	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Centru național instituit și funcțional
2.1.11.	Dezvoltarea serviciilor de suport psihopedagogic pentru copiii cu probleme de comportament	2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Serviciul de asistență psihopedagogică	Autoritățile administrației publice locale	Servicii instituite și funcționale
2.1.12.	Instituirea Serviciului pentru copiii străzii	2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne	Servicii instituite și funcționale
2.1.13.	Instituirea serviciilor de securizare și facilitare a întreprinderilor copiilor cu părinți eventuali abuzatori, a situațiilor de părinți în conflict, prevenirea răpirii copiilor	2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale		Servicii instituite și funcționale
2.1.14.	Dezvoltarea serviciilor de reabilitare a agresorilor, inclusiv a agresorilor sexuali	2018-2019	Conform alocațiilor preconizate anual în	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;	Servicii instituite și funcționale

			bugetul public național		organizațiile neguvernamentale	
2.1.15.	Dezvoltarea și promovarea Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Serviciu dezvoltat și promovat
2.1.16.	Elaborarea, dezvoltarea și promovarea materialelor de informare și prevenire în domeniul siguranței online a copiilor, prestate prin intermediul unei platforme online (oportunități de raportare a conținutului cu material de pornografie infantilă, instruirea părinților și a tutorilor privind securizarea accesului copiilor la astfel de informații)	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Afacerilor Interne	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; organizațiile neguvernamentale	Serviciu dezvoltat și promovat
2.1.17.	Promovarea Ghidului privind politica internă de protecție a copilului, care urmează a fi promovată de către entitățile publice și private care lucrează cu copii sau în care copiii au acces sistematic	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile neguvernamentale	Ghid diseminat
2.1.18.	Elaborarea unui set minim de reguli obligatorii pentru furnizorii de servicii de internet și a unui set de recomandări privind mecanismele de autoreglementare privind limitarea accesului la spațiu informațional cu conținut cu potențial impact negativ asupra psihicului copilului, prin opțiunea control al părinților	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor; Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electrice și Tehnologie Informațională; asociația profesională de profil; organizațiile neguvernamentale	Set minim de reguli obligatorii elaborat și propus spre aprobare
2.1.19.	Revizuirea curriculumurilor în scopul consolidării cunoștințelor studenților din domeniul asistenței sociale, pedagogiei, psihologiei, dreptului, administrației publice, jurnalism, privind prevenirea și combaterea violenței împotriva copilului	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Instituțiile de învățământ; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Curriculumurile revizuite și aprobate

2.1.20.	Includerea unui modul de instruire privind prevenirea și combaterea violenței împotriva copilului în sistemele de instruire continuă a angajaților instituțiilor de învățământ, medico-sanitare și de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, culturale, ordine publică, Inspectoratului de Stat al Muncii, precum și ai altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Procuratura Generală; partenerii de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Modul elaborat și aprobat prin ordin interministerial
2.1.21.	Instruirea angajaților instituțiilor de învățământ, medico-sanitare și de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, culturale, ordine publică, Inspectoratului de Stat al Muncii, precum și ai altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului la subiectul prevenirea și combaterea violenței față de copil	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Toți angajații instruiți
2.1.22.	Organizarea campaniilor naționale de sensibilizare în domeniul prevenirii și violenței față de copii, precum și cu privire la utilizarea sigură și responsabilă a internetului, adresate copiilor, părinților și publicului general	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății	Partenerii de dezvoltare; mass-media; organizațiile neguvernamentale	Campanie națională elaborată și realizată
2.1.23.	Desfășurarea periodică a două campanii ale Consiliului Europei de sensibilizare privind prevenirea abuzului sexual față de copii	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației, Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății	Partenerii de dezvoltare; mass-media, organizațiile neguvernamentale	Campanii desfășurate periodic
2.1.24.	Promovarea campaniilor sociale, activităților de informare și educare cu privire la protecția copilului, prin recomandările adresate radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova privind	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Consiliul Coordonator al Audiovizualului	Instituțiile statului; organizațiile neguvernamentale	Număr de campanii sociale, activități de informare și educare despre protecția copilului recomandate de către Consiliul

	mediatizarea acestora cu titlu gratuit					Coordonator al Audiovizualului
<p>Obiectivul specific 2.2. Combaterea violenței, neglijării și exploatării copiilor</p> <p>Rezultatele scontate (impactul asupra beneficiarilor): 1) creșterea semnificativă a ratei de referire a cazurilor de violență identificate, în scopul asistenței copiilor victime și reprimării agresorilor (precizarea țintelor cantitative pentru fiecare etapă de implementare, în baza datelor statistice și evaluărilor de expertiză); 2) reducerea semnificativă a incidenței cazurilor revictimizării (precizarea țintelor cantitative pentru fiecare etapă de implementare, în baza datelor statistice și evaluărilor de expertiză)</p>						
2.2.1.	Modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova și Codului penal al Republicii Moldova în scopul eficientizării sancțiunilor contravenționale și penale pentru persoanele care comit acte de violență asupra copilului	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.2.	Elaborarea cadrului normativ privind statutul psihologului și exercitarea profesiei de psiholog	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.3.	Elaborarea regulamentului privind asistența psihologică în instituțiile de învățământ	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.4.	Modificarea și completarea cadrului normativ în vederea acceptării în calitate de probă a raportului de evaluare psihologică a copilului victimă	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.5.	Modificarea Legii nr.123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale, pentru a revizui clasificarea serviciilor sociale	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.6.	Completarea Legii nr.435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă pentru a include protecția copilului în domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Congresul Autorităților Locale din Moldova; organizațiile neguvernamentale	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului

2.2.7.	Elaborarea cadrului normativ pentru organizarea și funcționarea Serviciului specializat de recuperare psihologică a copilului victimă a violenței, neglijării, exploatării și traficului	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.8.	Elaborarea cadrului normativ pentru organizarea și funcționarea centrelor de plasament temporar cu regim de urgență pentru copii victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.9.	Elaborarea cadrului normativ pentru organizarea și funcționarea serviciului de însoțire a copilului victimă/martor în cadrul procedurilor legale	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.10.	Elaborarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea Centrului de asistență integrată a copilului victimă participant în procesul penal (Expertiză medico-legală, expertiză psihologică, interviuri de protecție, desfășurarea audierii propriu-zise a copilului), de tip „Barnhaus-servicii integrate”	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
2.2.11.	Dezvoltarea Centrului de asistență integrată a copilului victimă participant în procesul penal (Expertiză medico-legală, expertiză psihologică, interviuri de protecție, desfășurarea audierii propriu-zise a copilului) de tip „Barnhaus-servicii integrate”	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Serviciu instituit și funcțional
2.2.12.	Dezvoltarea serviciilor specializate de recuperare psihologică a copilului victimă a violenței, neglijării, exploatării și traficului	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; organizațiile neguvernamentale	Servicii instituite și funcționale conform necesităților identificate
2.2.13.	Dezvoltarea centrelor de plasament temporar cu regim de urgență pentru	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate	Autoritățile administrației publice locale	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;	Servicii instituite și funcționale

	copii victime a violenței, neglijării, exploatării și traficului		anual în bugetul public național		organizațiile neguvernamentale	conform necesităților identificate
2.2.14.	Dezvoltarea serviciului de însoțire a copilului victimă/martor în cadrul procedurilor legale	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Serviciu instituit și funcțional
2.2.15.	Elaborarea unui program de reabilitare și integrare a copiilor victime ale exploatării sexuale, inclusiv comerciale	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Parteneri de dezvoltare; organizațiile neguvernamentale	Program elaborat
2.2.16.	Instruirea psihologilor în realizarea evaluării psihologice a copilului victimă	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Organizațiile neguvernamentale	Număr de psihologi instruiți suficient pentru acoperirea necesităților
2.2.17.	Organizarea activităților de informare în cadrul lunarului <i>Securitatea cibernetică</i> privind siguranța copiilor în mediul online	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Organizațiile neguvernamentale	Curriculum elaborat și aprobat
2.2.18.	Elaborarea și instituționalizarea curriculumului privind prevenirea și combaterea infracțiunilor cu caracter sexual comise împotriva copilului cu utilizarea tehnologiilor informaționale, destinat reprezentanților organelor de drept și justiție	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Afacerilor Interne	Organizațiile neguvernamentale	Curriculum elaborat și aprobat
2.2.19.	Organizarea campaniilor naționale de sensibilizare privind importanța raportării cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copiilor	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; partenerii de dezvoltare; mass-media; organizațiile neguvernamentale	Campanii naționale elaborate și realizate, număr de cazuri raportate în creștere

Obiectivul general 3. Concilierea vieții de familie cu activitatea profesională pentru asigurarea creșterii și dezvoltării armonioase a copilului

Obiectivul specific 3.1. Redimensionarea semnificației sociale a maternității și paternității și a rolului ambilor părinți în creșterea și educarea copiilor

Rezultatele scontate (impactul asupra beneficiarilor): 1) creșterea ratei de reintegrare a femeii în câmpul muncii și în activitatea profesională (specificarea țintelor cantitative pentru fiecare etapă de implementare, în baza datelor statistice și evaluărilor de expertiză); 2) reducerea prejudecăților privind rolul ambilor părinți în creșterea și educarea copiilor și promovarea egalității parentale (probat în baza datelor statistice și evaluărilor de expertiză)

3.1.1.	Modificarea cadrului normativ în scopul revizuirii prevederilor privind concediul maternal și concediul pentru îngrijirea copilului, inclusiv revizuirea cuantumului prestațiilor sociale pentru îngrijirea copilului	2016-2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Biroul Național de Statistică; Casa Națională de Asigurări Sociale; Ministerul Economiei; Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova; Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova; Ministerul Finanțelor; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
3.1.2.	Elaborarea cadrului metodologic de suport pentru autoritățile tutelare în procesul de realizare a atribuțiilor de apărare a drepturilor copilului în examinarea litigiilor dintre părinți sau îngrijitori ai copiilor privind creșterea și educația acestuia	2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Cadru metodologic elaborat și aprobat
3.1.3.	Implementarea programului național de locuințe sociale pentru familiile cu copii în situație de risc	2018-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile administrației publice locale	Organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Număr de familii cu copii în situație de risc care au beneficiat de locuințe sociale
3.1.4.	Revizuirea cadrului normativ în scopul reglementării concediului paternal pentru o perioadă de 14 zile	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova; Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
3.1.5.	Revizuirea cadrului normativ în scopul asigurării măsurilor de susținere materială a copiilor ai căror părinți nu achită pensia de întreținere	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Justiției	Organizațiile neguvernamentale; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
3.1.6.	Instruirea specialiștilor în implementarea cadrului metodologic de suport	2018	Conform alocațiilor preconizate	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și	Organizațiile neguvernamentale;	Toți specialiștii cu atribuții în

	pentru autoritățile tutelare în procesul de realizare a atribuțiilor de apărare a drepturilor copilului în examinarea litigiilor dintre părinți sau îngrijitori ai copiilor privind creșterea și educația acestuia		anual în bugetul public național	Familiei; autoritățile administrației publice locale	partenerii de dezvoltare	domeniu instruiți
3.1.7.	Promovarea campaniilor de sensibilizare a populației în scopul combaterii prejudecăților privind rolurile femeilor și bărbaților în familie și societate	2016-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației	Partenerii de dezvoltare	Campanii elaborate și realizate
<p>Obiectivul specific 3.2. Promovarea serviciilor de sprijin pentru părinții încadrați în câmpul muncii Rezultatele scontate (impactul asupra beneficiarilor): părinții, în special femeile cu copii, au acces comparabil egal la (re)integrarea în câmpul muncii (probat în baza datelor statistice și evaluărilor de expertiză).</p>						
3.2.1.	Modificarea cadrului normativ în scopul de a asigura dreptul părinților cu copii de vârstă preșcolară la un timp de muncă parțial	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova; Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	Cadru normativ revizuit și prezentat spre aprobare Guvernului
3.2.2.	Examinarea practicilor statelor membre ale Uniunii Europene în domeniul educației antepreșcolare și elaborarea propunerilor de modificare a Codului educației privind organizarea, tipurile și modalitățile de finanțare a serviciilor de educație antepreșcolară	2017	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Finanțelor; autoritățile administrației publice locale; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
3.2.3.	Elaborarea formulei privind stabilirea costurilor per copil în instituții antepreșcolare și preșcolare	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Finanțelor; partenerii de dezvoltare	Formulă elaborată, pilotată și aprobată
3.2.4.	Elaborarea cadrului normativ pentru reglementarea profesiei de bonă	2017-2018	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Finanțelor; partenerii de dezvoltare	Cadru normativ elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
3.2.5.	La solicitarea părinților, autoritățile administrației publice locale pot organiza educația antepreșcolară, cu finanțare de la bugetele locale	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Autoritățile publice locale	Ministerul Educației; Ministerul Finanțelor; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii,	Creșe instituite și funcționale conform necesităților identificate

					Protecției Sociale și Familiei; partenerii de dezvoltare	
3.2.6.	Examinarea practicii statelor membre ale Uniunii Europene în domeniul educației antepreșcolare și prezentarea către Parlament a propunerilor de modificare a Codului educației privind organizarea, tipurile și modalitățile de finanțare a serviciilor de educație antepreșcolară	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Educației	Ministerul Finanțelor; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; partenerii de dezvoltare	Proiect de lege privind modificarea Codului educației elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului
3.2.7.	Promovarea unei campanii de informare privind drepturile părinților/salariaților cu copii	2017-2020	Conform alocațiilor preconizate anual în bugetul public național	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova; Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	Campanie elaborată și realizată